

Studieordning for HD 1. del

I henhold til § 11 stk. 2-4 og § 17, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 1098 af 19. september 2007 om den erhvervsøkonomiske diplomuddannelse og § 4, stk. 1-3, i bekendtgørelse nr. 714 af 27. juni 2012 om prøver og eksamen i erhvervsrettede videregående uddannelser (eksamensbekendtgørelsen) har dekanen efter forslag fra studienævnet for HD godkendt følgende studieordning for HD 1. del

Kapitel 1: Generelle uddannelsesbestemmelser

Kapitel 2: Generelle eksamensbestemmelser

Kapitel 3: Generelle undervisningsbestemmelser

Kapitel 4: Klager

Kapitel 5: Studiespecifikke bestemmelser

Kapitel 6: Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

Kapitel 1

Generelle uddannelsesbestemmelser

Varighed

§ 1. HD 1. del-uddannelsen er et deltidsstudium normeret til 60 ECTS.

Stk. 2. Uddannelseslængden angiver det antal studenterårsværk, der er lagt til grund ved tilrettelæggelsen af uddannelsen. Et studenterårsværk er en fuldtidsstuderendes arbejde i et år og svarer til en årlig arbejdsbelastning på 1650 arbejdstimer svarende til 60 point i European Credit Transfer System (ECTS-point). Arbejdsbelastningen omfatter skemalagt undervisning, hjemmeforberedelse, udarbejdelse af skriftlige arbejder, projekter, øvrige aktiviteter i forbindelse med undervisningen samt selvstudium og eksamensforberedelse og -deltagelse.

Uddannelsens betegnelse

§ 2. Den, der har gennemført indgangsforløbet, har ret til at anvende betegnelsen HD 1. del. Betegnelsen på engelsk er Graduate Certificate in Business Administration.

Kapitel 2

Generelle eksamensbestemmelser

Eksamenstilmelding og tidsfrister

§ 3. Er den studerende tilmeldt et fagelement m.v., hvortil der er knyttet en eller flere prøver, er den studerende automatisk tilmeldt den/disse prøver for så vidt angår de ordinære prøver, og når relevant også syge-/omprøven. Rettidig afmelding skal ske senest 2 uger før prøvens påbegyndelse.

Stk. 2. Hvis rettidig afmelding ikke foreligger, betragtes prøven som påbegyndt og tæller derfor som et eksamensforsøg, jf. § 8, stk. 1.

Stk. 3. Studienævnet kan dispensere fra stk. 1-2, herunder for den fastsatte frist, hvis der foreligger usædvanlige omstændigheder.

Regler for selvstuderende

§ 3A. Enhver, der ikke er indskrevet ved studiet som almindelig studerende, kan som selvstuderende aflægge prøver og deltage i anden bedømmelse omfattet af nærværende studieordning, jf. § 40, uden at have deltaget i undervisningen.

Stk. 2. Ved tilmelding som selvstuderende gælder de tids- og betalingsfrister, som fremgår af CBS' generelle bestemmelser herom.

Stk. 3. Selvstuderende har krav på at modtage oplysninger om pensumkrav med angivelse af den eventuelle litteratur, der udover pensum er indgået i den almindelige undervisning. Selvstuderende har krav på i god tid at modtage oplysninger om frister for tilmelding til prøver, seminararbejder o.l., samt om den tidsmæssige placering af disse.

Stk. 4. For selvstuderende gælder bestemmelserne i § 5 og § 9 i lovbekendtgørelse nr. 952 af 2. oktober 2009 om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) samt studieordningens bestemmelser med de undtagelser og tilføjelser, der fremgår af § 3B.

§ 3B. Adgangskrav samt evt. forudsætningsbindinger mellem prøverne gælder ikke for selvstuderende.

Stk. 2. Selvstuderende har ingen adgang til at følge den almindelige undervisning på CBS. Undtaget herfra er deltagelse i seminar møder.

Stk. 3. Ved en prøve eller anden bedømmelse, der efter studieordningens bestemmelser forudsætter undervisningsdeltagelse, kan studienævnet bestemme, at prøven erstattes af en anden prøveform tilrettelagt særskilt for selvstuderende.

Stk. 4. Det er ikke muligt gennem indstilling som selvstuderende til prøver eller anden bedømmelse at opnå flere eksamensforsøg end det antal, der følger af studieordningens bestemmelser herom, jf. § 8.

Bedømmelse

§ 4. Prøverne er enten interne eller eksterne. Ved interne prøver foretages bedømmelsen af en eller flere lærere (eksaminator(erne)). Ved prøver, der aflægges med to eksaminatorer, udpeges en hoved- og en bi-

eksaminator. Eksterne prøver bedømmes af eksaminator(erne) og en censor, der er beskikket af Styrelsen for Videregående Uddannelser og Uddannelsesstøtte (ekstern censor).

Stk. 2. Af eksamensbestemmelserne for de enkelte prøver fremgår, hvorvidt prøven er intern eller ekstern, og hvem der medvirker ved bedømmelsen, jf. § 40.

Stk. 3. Ved bedømmelsen af de i § 40 nævnte prøver gives karakterer efter bestemmelserne i bekendtgørelse nr. 262 af 20. marts 2007 om karakterskala og anden bedømmelse.

Stk. 4. Bedømmelsen af obligatoriske godkendelsesopgaver eller undervisningsdeltagelse, jf. § 5, foretages af læreren ved den pågældende undervisning, og der anvendes bedømmelsen "Godkendt"/"Ikke godkendt".

Stk. 5. Uddannelsen hører under det landsdækkende censorkorps for HD.

Forudsætninger for indstilling til en prøve: obligatoriske godkendelsesopgaver og krav om aktiv undervisningsdeltagelse

§ 5. Ud over de i § 40 omhandlede prøver, der indgår i det samlede eksamensresultat, kan der i de enkelte kurser stilles krav om, at der i forbindelse med undervisningen afleveres en eller flere opgavebesvarelser til bedømmelse (såkaldte obligatoriske godkendelsesopgaver). Det er en forudsætning, for at den studerende kan indstille sig til og deltage i den afsluttende prøve i kurset, at det fastsatte antal obligatoriske godkendelsesopgaver er afleveret og bedømt "Godkendt" inden en fastsat frist. De nærmere bestemmelser om opgavernes antal, form og øvrige vilkår fremgår af eksamensbestemmelserne for de enkelte kurser.

Stk. 2. En studerende, der efter udløbet af den i stk. 1 fastsatte frist mangler at få godkendt én eller flere opgaver i forhold til det fastsatte krav til antal godkendte opgaver i kurset, har mulighed for at få udleveret ekstra opgaver. Dette forudsætter dog, at den studerende har gjort forsøg i alle stillede opgaver, medmindre det kan godtgøres at manglende aflevering skyldes sygdom eller lignende.

Stk. 3. Ud over de i § 40 omhandlede prøver, der indgår i det samlede eksamensresultat, kan der i de enkelte kurser stilles krav om, at deltagelse i undervisningen i nærmere specificeret omfang og form, er en forudsætning for, at den studerende kan indstille sig til og deltage i prøven i kurset; der vil være tale om afgrænsede dele af undervisningen (fremlæggelsesseminarer, caseforløb og lign.). De nærmere bestemmelser fremgår af eksamensbestemmelserne for de enkelte kurser.

Prøveformer

§ 6. Prøverne er tilrettelagt som individuelle prøver eller som gruppeprøver. Den konkrete prøveform, herunder om det er en individuel prøve, en gruppeprøve eller en kombination af disse, fremgår af kursusbeskrivelsen for den pågældende prøve, jf. § 40.

Stk. 2. Ved såvel en individuel prøve som en gruppeprøve skal der foretages en individuel bedømmelse af de studerendes præstationer og gives individuelle karakterer, jf. stk. 3 og 4.

Stk. 3. Ved en mundtlig gruppeprøve skal den enkelte studerende eksamineres på en sådan måde, at det sikres, at der kan foretages en individuel bedømmelse af den studerendes præstation.

Stk. 4. Ved en skriftlig opgavebesvarelse, som er udarbejdet af flere studerende, og som ikke følges op af en mundtlig eksamination, skal den enkelte studerende individualisere sin del af besvarelsen på en sådan måde, at det sikres, at der kan foretages en individuel bedømmelse.

Stk. 5. For gruppeprøver fastsættes i eksamensbestemmelserne for den enkelte prøve, jf. stk. 1, bestemmelser om de af de nedenfor nævnte forhold, der er relevante for den pågældende prøveform:

- 1) maksimalt antal deltagere i en gruppe
- 2) den til den mundtlige prøve afsatte eksaminationstid, jf. stk. 3
- 3) kravene til individualiseringen, jf. stk. 4.

Stk. 6. Ved en prøve, der efter eksamensbestemmelserne afholdes som gruppeprøve, har en studerende mulighed for i stedet at erlægge prøven som en individuel prøve, medmindre andet fremgår af eksamensbestemmelserne for den pågældende prøve. Hvor den pågældende prøve omfatter både en skriftlig og en mundtlig del, erlægges begge dele som individuel prøve.

Stk. 7. Ved mundtlige prøver på baggrund af skriftligt produkt gælder for alle variationer:

- 1) at aflevering af det skriftlige produkt er en forudsætning for at deltage i den mundtlige prøve,
- 2) at såvel det skriftlige produkt som den mundtlige præstation indgår i bedømmelsesgrundlaget,
- 3) at bedømmelsen er en samlet vurdering (helhedsbedømmelse) af det skriftlige produkt og den individuelle mundtlige præstation.

Krav til beståede eksamener og prøver

§ 7. HD 1. del er et selvstændigt forløb, der skal bestås for sig. Ved beregning af gennemsnittet for HD 1. del anvendes de vægte, der er anført i § 40.

Stk. 2. Beregningen af det samlede karaktergennemsnit for den samlede HD-uddannelse sker på baggrund af de angivne vægte i de relevante studieordninger.

Stk. 3. Hver prøve skal bestås for sig, jf. eksamensbekendtgørelsen. En prøve er bestået, når der er opnået karakteren 02 eller derover eller bedømmelsen 'Bestået', jf. bekendtgørelse nr. 262 af 20. marts 2007 om karakterskala og anden bedømmelse.

Stk. 4. Hver prøve kan tages om for sig. Dog kan beståede prøver (dvs. prøver med en karakter på 02 eller derover og prøver der er bedømt "bestået") samt prøver, der indgår i beståede deleksaminer, ikke tages om.

Stk. 5. Er prøven opdelt i delprøver, kan hver delprøve tages om for sig. Dog kan beståede delprøver samt delprøver, der indgår i beståede prøver, ikke tages om.

§ 8. En studerende kan deltage 3 gange i samme prøve. Studienævnet kan tillade yderligere prøvegange, hvis det er begrundet i usædvanlige forhold. I vurderingen af om der foreligger usædvanlige forhold, kan spørgsmålet om studieegnethed ikke indgå.

Stk. 2. De i stk. 1 nævnte prøvoforsøg skal være anvendt senest 16 måneder efter at undervisningen i det pågældende fag er afsluttet.

Undervisnings- og eksamenssprog

§ 9. Prøverne aflægges på dansk, jf. dog stk. 3-5, medmindre det er en del af prøvens formål at dokumentere den studerendes færdigheder i et fremmedsprog. Prøverne kan dog aflægges på svensk og norsk i stedet for dansk, medmindre det er en del af prøvens formål at dokumentere færdigheder i dansk.

Stk. 2. På uddannelser, der udbydes på dansk, skal man være indstillet på at skulle kunne læse svenske, norske og engelske tekster og at kunne deltage i undervisning på disse sprog.

Stk. 3. Der kan forekomme engelske ord og sætninger på engelsk i opgaveteksten, og opgaveteksten kan endvidere være vedlagt bilag på engelsk.

Stk. 4. Har undervisningen i et kursus været gennemført på et fremmedsprog, vil det fremgå af kursusbeskrivelsen, og prøven aflægges så på dette sprog, medmindre det er en del af prøvens formål at dokumentere den studerendes færdigheder i et andet sprog.

Stk. 5. Studienævnet kan i øvrigt, hvor forholdene gør det muligt, tillade studerende at aflægge en prøve på et fremmedsprog. Det gælder dog ikke, hvis det er en del af prøvens formål at dokumentere færdigheder i dansk eller i et bestemt andet sprog.

Stk. 6. Ansøgninger efter stk. 5 skal indsendes til studiesekretariatet senest 1 måned inden prøvens afholdelse.

Stk. 7. Bestemmelserne vedrørende eksamenssprog gælder for såvel mundtlige som skriftlige stedprøver som for alle former for skriftlige opgavebesvarelser, der udarbejdes hjemme (seminarer, projekter m.v.) og som skal underkastes bedømmelse.

Hjælpemidler

§ 10. Hvilke hjælpemidler, der må medbringes ved skriftlige stedprøver, fremgår af eksamensbestemmelserne for de enkelte prøver.

Stk. 2. Medmindre andet fremgår af eksamensbestemmelserne, jf. stk. 1, må der ikke medbringes hjælpemidler, hverken skriftlige eller tekniske, bortset fra simple skrive- og tegneredskaber.

Stk. 3. Hvor det af eksamensbestemmelserne, jf. stk. 1, fremgår, at der må medbringes elektroniske hjælpemidler, gælder bestemmelserne i *Regler for skriftlige stedprøver på CBS, herunder regler for elektroniske hjælpemidler*.

Stk. 4. Hvor studienævnet beslutter, at en stedprøve skal afholdes på CBS' PC'er, gælder bestemmelserne i *Regler for skriftlige stedprøver på CBS, herunder regler for elektroniske hjælpemidler*, og de tilladte hjælpemidler kan tilpasses, dog således at prøvens faglige niveau ikke ændres. Såfremt studienævnet benytter sig af denne mulighed, skal de studerende oplyses om de ændrede prøvevilkår senest 2 måneder før den endelige eksamensdato.

Eksamensregler

§ 11. En studerende, der deltager i en prøve, har pligt til at gøre sig bekendt med og at overholde de bestemmelser, der er fastsat for den pågældende prøve, samt de generelle regler, som den pågældende prøve er omfattet af. Dette gælder navnlig:

- Eksamensbestemmelserne for prøven som fastsat i kursusbeskrivelsen, jf. § 40.
- *Regler for skriftlige stedprøver på CBS, herunder regler for elektroniske hjælpemidler*, jf. § 10, stk. 3.
- Regler for akademisk redelighed, jf. § 4 i CBS' *Ordensregler og regler for akademisk redelighed, herunder disciplinære foranstaltninger*.

Stk. 2. Det er ikke tilladt de studerende, at foretage lyd- og/eller billedoptagelser under en prøve eller under voteringen.

Stk. 3. I eksamensbestemmelserne for den enkelte prøve er det angivet, hvor mange sider opgavebesvarelsen højst må bestå af. Følgende bestemmelser gælder desuden:

- 1) Det maksimalt tilladte sideantal inkluderer ikke: forside, litteraturliste og evt. bilag. Bilagene indgår desuden ikke i bedømmelsen.
- 2) Siderne skal have en margen på mindst 3 cm i top og bund og mindst 2 cm i hver side. Skrifttypen skal være på minimum 11 pitch.
- 3) Tabeller, figurer, illustrationer og lign. tæller ikke med i antallet af anslag, men berettiger ikke til at overskride det fastsatte maksimale sidetal.
- 4) Opgavens sider må i gennemsnit ikke indeholde mere end 2.275 anslag (inkl. mellemrum) pr. side.

Stk. 4. Overtrædelse af bestemmelser og regler omfattet af stk. 1-2 sanktioneres efter bestemmelserne i CBS' *Ordensregler og regler for akademisk redelighed, herunder disciplinære foranstaltninger*.

Stk. 5. Overtrædelse af de i stk. 3 nævnte formkrav eller formkrav fastsat i kraft af § 6, stk. 4, kan medføre en afvisning af opgavebesvarelsen, jf. § 9, stk. 3, i eksamensbekendtgørelsen. Hvis opgavebesvarelsen afvises, skal der ikke gives en bedømmelse, og den studerende har brugt et eksamensforsøg.

Særlige prøvevilkår

§ 12. Studienævnet kan fravige de fastsatte eksamensbestemmelser for de enkelte prøver med henblik på at tillade særlige prøvevilkår til studerende med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, til studerende med et andet modersmål end dansk og til studerende med tilsvarende vanskeligheder, når dette skønnes nødvendigt for at ligestille sådanne studerende med andre i prøvesituationen. Det er en forudsætning, at der med tilladelsen ikke sker en ændring af prøvens niveau.

Stk. 2. Hvor det af målbeskrivelserne for en prøve fremgår, at der ved bedømmelsen af prøven også lægges vægt på den studerendes stave- og formuleringsevne, kan studienævnet dispensere herfra for studerende, der kan dokumentere en relevant specifik funktionsnedsættelse.

Stk. 3. Studerende, der ønsker tilladelse til at aflægge en prøve på særlige vilkår efter stk. 1, eller at få dispensation efter stk. 2, skal senest 2 måneder inden prøvens afholdelse indsende ansøgning herom til studiesekretariatet vedlagt nødvendig dokumentation.

Afholdelse af prøver i udlandet

§ 13. En studerende kan, når særlige forhold begrundet det, få tilladelse til at aflægge prøve på en dansk repræsentation eller andre steder i udlandet. Om betingelserne herfor og om de bestemmelser, der gælder for sådanne prøver, henvises til CBS' retningslinjer for afholdelse af prøver i udlandet.

Sygeprøve og omprøve

§ 14. Studerende, der kan dokumentere, at de på grund af sygdom eller dermed ligestillede forhold ikke har kunnet gennemføre en prøve, har adgang til at deltage i en sygeprøve, jf. dog stk. 2 og 3. Med sygdom ligestilles ulykkestilfælde samt alvorlig sygdom og dødsfald i nærmeste familie. Ved andre ekstraordinære forhold, der forhindrer den studerendes tilstedeværelse ved eksamen, kan sagen indbringes for studielederen, der kan give den studerende adgang til at deltage i en sygeprøve.

Stk. 2. Adgangen til at deltage i en sygeprøve omfatter alene studerende, der har været tilmeldt en **ordinær** prøve. Der afholdes således ikke sygeprøve for studerende, der pga. sygdom ikke har kunnet deltage i en omprøve.

Stk. 3. Der afholdes ikke sygeprøve efter prøver, hvor der afholdes ordinær prøve to gange årligt. Dette gælder dog ikke, hvis den studerende kun mangler at bestå én enkelt af de prøver, der ifølge studieordningen er place-

ret i den afsluttende eksamenstermin, idet den studerende i så fald skal have mulighed for at deltage i en sygeprøve.

Stk. 4. Sygeprøve afholdes snarest muligt efter den ordinære prøve, dvs. normalt forud for næste semesters begyndelse. Vedrørende tilmelding se § 3, stk. 1.

Stk. 5. Om adgangen til sygeprøve, herunder krav til dokumentation m.v., henvises i øvrigt til CBS' regler for deltagelse i sygeprøve.

§ 15. Studerende, der er udeblevet fra en ordinær prøve eller har deltaget i en ordinær prøve og har opnået karakteren 00 eller derunder, har adgang til at deltage i en omprøve, jf. dog stk. 2 og 3. Omprøver afholdes snarest muligt efter den ordinære prøve, dvs. normalt forud for næste semesters begyndelse.

Stk. 2. Adgangen til at deltage i en omprøve omfatter alene studerende, der har deltaget i en **ordinær prøve**. Der afholdes således ikke omprøve for studerende, der har deltaget i en sygeprøve.

Stk. 3. Der afholdes ikke omprøve efter prøver, hvor der afholdes ordinær prøve to gange årligt. Dette gælder dog ikke, hvis den studerende kun mangler at bestå én enkelt af de prøver, der ifølge studieordningen er placeret i den afsluttende eksamenstermin, idet den studerende i så fald skal have mulighed for at deltage i en omprøve. Vedrørende tilmelding se § 3, stk. 1.

Stk. 4. Deltagelse i omprøve tæller som fornyet deltagelse i vedkommende prøve.

§ 16. Sygeprøve og omprøve afholdes efter samme læringsmål, som gælder for den ordinære prøve.

Stk. 2. Sygeprøve og omprøve afholdes efter samme eksamensbestemmelser som gælder for den ordinære prøve medmindre:

- a) der i eksamensbestemmelserne for den pågældende prøve eksplicit er fastsat afvigende bestemmelser vedrørende syge- og omprøve, eller
- b) der er tale om en skriftlig stedprøve, hvor antallet af eksaminander til syge-/omprøven tilsiger, at denne mest hensigtsmæssigt kan afholdes som mundtlig prøve.

Ekstraordinær omprøve og tilbud om ombedømmelse/omprøve

§ 17. Såfremt der foranstalles eller gives tilbud om ekstraordinær omprøve efter eksamensbekendtgørelsens § 41 (vedr. mangler ved prøven) eller gives tilbud om ombedømmelse/omprøve efter eksamensbekendtgørelsens § 47 eller § 52 (vedr. klager over bedømmelse), gælder samme læringsmål som for den ordinære prøve.

Stk. 2. De i stk. 1 omtalte prøver afholdes i videst muligt omfang efter samme eksamensbestemmelser, som gælder for den ordinære prøve. Hvor dette på grund af prøvens karakter ikke er muligt, kan prøven afholdes efter de fastsatte afvigende bestemmelser for syge-/omprøven.

Meddelelse af bedømmelsen

§ 18. Ved prøver, hvor bedømmelsen ikke meddeles umiddelbart efter prøvens afholdelse, fastsættes en dato for, hvornår bedømmelsen senest vil blive offentliggjort. Datoen meddeles samtidig med meddelelsen om prøvens afholdelse.

Stk. 2. Hvis bedømmelsen ikke kan gennemføres indenfor den fastsatte frist, skal den studerende hurtigst muligt underrettes herom med en begrundelse herfor og oplysning om, hvornår bedømmelsen bliver offentliggjort.

Eksamensbevis

§ 19. CBS udsteder bevis for fuldført uddannelse samt for beståede enkeltfag med angivelse af de aflagte prøver og de opnåede karakterer, jf. eksamensbekendtgørelsens § 35.

Stk. 2. Den studerende har ret til at få udstedt bevis for beståede enkeltfag og til at få udstedt et samlet eksamensbevis, hvis alle prøver, der indgår i uddannelsen, er bestået.

Stk. 3. Beviset skal være den færdiguddannede i hænde senest to måneder efter, at bedømmelsen af den afsluttende prøve er meddelt. I beregningen af de to måneder indgår juli måned ikke.

Stk. 4. Hvis uddannelsen er gennemført ved flere institutioner, udstedes det samlede eksamensbevis af den institution, hvor den sidste prøve er aflagt, medmindre institutionerne aftaler andet.

Kapitel 3

Generelle undervisningsbestemmelser

§ 20. I kursusbeskrivelserne optages en fortegnelse over antallet af skematimer og studenterarbejdstimer for de enkelte kurser og aktiviteter, jf. § 40. Skematimerne er vejledende. Bevillingsmæssige forhold, ændret anvendelse af holddeling og pædagogiske forhold kan medføre justeringer.

Stk. 2. Undervisningen tilrettelægges i et samarbejde mellem studiekoordinator og de fagansvarlige.

Merit

§ 21. Beståede uddannelseselementer på HD 1. del ved en anden HD-udbydende institution ækvivalerer tilsvarende uddannelseselementer omfattet af denne studieordning.

§ 22. Studienævnet kan godkende, at beståede uddannelseselementer fra en anden dansk eller udenlandsk uddannelse træder i stedet for uddannelseselementer, der er omfattet af denne studieordning.

Stk. 2. Studienævnet kan ligeledes godkende, at et endnu ikke bestået uddannelseselement fra en dansk eller udenlandsk uddannelse, træder i stedet for uddannelseselementer, der er omfattet af denne studieordning, under forudsætning af at det pågældende uddannelseselement efterfølgende består (forhånds-merit).

Stk. 3. Afgørelser efter stk. 1 og 2 træffes på grundlag af en faglig vurdering af ækvivalensen mellem de berørte uddannelseselementer.

§ 22A. Studerende, der får merit i medfør af § 21 eller § 22 kan ikke tilmeldes det accelererede forløb på HD 1. del.

§ 23. Hvis det pågældende uddannelseselement er bedømt efter 7-trins-skalaen eller 13-skalaen ved den uddannelsesinstitution, hvor prøven er aflagt, og hvis det ækvivalerer eller træder i stedet for et uddannelseselement, der efter eksamensbestemmelserne i denne studieordning bedømmes efter 7-trins-skalaen eller 13-skalaen, overføres karakteren, der hvis den er givet efter 13-skalaen konverteres til 7-trins-skalaen. I alle andre tilfælde overføres bedømmelsen som "Bestået". Ved overførsel som Bestået indgår den pågældende prøve ikke i beregningen af karaktergennemsnittet.

§ 24. Ansøgninger efter § 22, stk. 1 og 2, indsendes til Studiesekretariatet (att. Studienævnet) senest 3 måneder inden prøvens afholdelse.

Orlov

§ 25. Det er ikke muligt at tage orlov.

Studieordning

§ 26. Studieordningen og diverse regelsæt, der henvises til i denne studieordning, er tilgængelige på CBS' hjemmeside, i den studieadministrative regelsamling: <http://sar.cbs.dk/>.

Dispensation fra studieordningen

§ 27. Studienævnet kan, når der foreligger særlige forhold, der begrundes dette, dispensere fra de bestemmelser i studieordningen, der ikke er bundet i bekendtgørelser, men alene fastsat af CBS.

Stk. 2. Dispensation fra studieordningen, der forudsætter dispensation fra en bekendtgørelse, kan indbringes for Styrelsen for Videregående Uddannelser og Uddannelsesstøtte.

Kapitel 4 Klager

Klager over prøver m.v.

§ 28. En studerende har adgang til at indgive klage over prøver og anden bedømmelse. Om de nærmere regler for at indgive en begrundet klage, herunder de fastsatte tidsfrister, henvises til kapitel 10 i eksamensbekendtgørelsen og til vejledningen herom på studenterintranettet (e-Campus).

Klager over afgørelser vedrørende merit

§ 29. Klager over studienævnets afgørelser af, om danske såvel som udenlandske uddannelseskvalifikationer kan erstatte dele af uddannelsen, i henhold til § 22, stk. 1 og 2, kan indbringes for Kvalifikationsnævnet, jf. lov om vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer. Dette gælder allerede beståede såvel som endnu ikke beståede uddannelseselementer (forhåndsmerit).

§ 30. Fristen for indgivelse af klage er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende. Klagen stiles til Kvalifikationsnævnet, men indgives til rektor for CBS. Den begrundede klage sendes til Legal Services, Dalgas Have 15, 2000 Frederiksberg. Klagen kan ligeledes fremsendes til legal@cbs.dk. CBS har mulighed for at behandle ansøgningen igen. Såfremt afgørelsen fastholdes, videresender CBS klagen til Kvalifikationsnævnet ledsaget af en udtalelse. CBS giver klageren lejlighed til inden for en frist af 1 uge at kommentere udtalelsen. Kommentarerne medsendes til nævnet. Kvalifikationsnævnet træffer den endelige administrative afgørelse.

Klager over andre afgørelser

§ 31. Klager over studienævnets eller studielederens afgørelser i henhold til denne studieordning indgives til rektor for CBS. Fristen for indgivelse af klager er 2 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende.

Stk. 2. CBS' afgørelse i henhold til stk. 1 kan af klageren indbringes for Styrelsen for Videregående Uddannelser og Uddannelsesstøtte, når klagen vedrører retlige spørgsmål. Fristen for indgivelse af klage er 2 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende. Klagen stiles til styrelsen men indgives til rektor for CBS. Den begrundede klage sendes til Legal Services, Dalgas Have 15, 2000 Frederiksberg. Klagen kan ligeledes fremsendes til legal@cbs.dk. CBS videresender klagen til styrelsen ledsaget af en udtalelse. CBS giver klageren lejlighed til inden for en frist af mindst en uge at kommentere udtalelsen. Klagerens eventuelle kommentarer medsendes til styrelsen.

Stk. 3. Der henvises i øvrigt til CBS' *Retningslinjer vedrørende studerendes adgang til at klage over studienævnets, studielederens og studieadministrationens afgørelser*.

Klager over undervisning m.v.

§ 32. Klager over undervisning, vejledning eller andre forhold vedrørende tilrettelæggelse af uddannelsen kan indbringes for studienævnet.

Kapitel 5

Studiespecifikke bestemmelser

Adgangskrav

§ 33. Følgende uddannelser giver adgang til HD 1. del:

1. Gymnasial uddannelse
2. Relevant uddannelse på mindst samme niveau som nr. 1.

Stk. 2. Studiekoordinator kan optage ansøgere, der ikke opfylder adgangskravene i stk. 1, men som ud fra en konkret vurdering har uddannelsesmæssige forudsætninger, der kan sidestilles hermed.

Stk. 3. Ved indskrivning til enkeltfag kan studiekoordinatoren dispensere fra adgangskravene i stk. 1, hvis ansøgeren skønnes at have de faglige forudsætninger, der er nødvendige for at kunne gennemføre enkeltfaget. En studerende kan dog ikke gennemføre den samlede uddannelse ved enkeltfag uden at tilfredsstille adgangskravene i stk. 1 eller have fået adgang i medfør af stk. 2.

Stk. 4. Ansøgningsfristen til uddannelsen er den 1. juli i det år, man ønsker at påbegynde studiet.

Formål

§ 34. HD 1. del er et bredt erhvervsøkonomisk studium med hovedvægten lagt på teori- og metodebehandling inden for de samfundsvidenskabelige grunddiscipliner. HD 1. del har til formål at give faglig bredde og danne et fælles grundlag for specialiseringerne på HD 2. del.

Kompetenceprofil

§ 34A. Overordnet skal HD-uddannelsen sikre et læringsudbytte i relation til:

- Udførelse af arbejdsfunktioner i praksis baseret på kvalificeret anvendelse af studiets teori og metode.
- Udvikling af den studerendes studieforudsætninger som grundlag for videre studier inden for voksenuddannelsessystemet samt eventuelt også det ordinære uddannelsessystem.

Stk. 2. Uddannelsen skal på det metodiske og teoretiske plan sikre de studerendes viden, færdigheder og kompetencer forankret i det erhvervsøkonomiske stofområdes teori, metode og praktik, således at de kan gennemføre studier på de videre niveauer i kvalifikationsrammen for videregående uddannelse.

Stk. 3. Uddannelsen skal medvirke til, at de studerende er i stand til at vurdere og reflektere over eget viden-, færdigheds-, og kompetenceniveau og i forlængelse heraf egne behov for læring og videre uddannelse indenfor uddannelsessystemet.

Stk. 4. Uddannelsen skal sætte de studerende i stand til selvstændigt eller i samspil med andre at kunne gennemføre samt deltage i ledelsen af projektfølgeb. I forbindelse hermed skal den studerende kunne kommunikere, argumentere samt reflektere over processen og resultatet heraf med fokus på de gjorte antagelser og forudsætninger, forslag til handling samt forslag til implementering.

Stk. 5. Læringsudbyttet som sikres gennem HD 1. del er således viden, færdigheder og faglige og personlige kompetencer til at kunne arbejde bevidst og reflekteret med de problemstillinger, som man kan møde i forbindelse med sit professionelle virke.

Stk.6. Læringsudbyttet omfatter endvidere målsætningen om, at HD 1. del skal være studieforberegende med henblik på, at de studerende opnår et samfundsvidenskabeligt og erhvervsøkonomisk grundlag for fortsatte studier på de følgende trin i videreuddannelsessystemet.

Uddannelsens indhold

§ 35. HD 1. dels studiet udbydes som et selvstændigt afrundet forløb og tilrettelægges som fagligt afgrænsede fag. Fagenes placering og omfang fremgår af § 38.

Stk. 2. De studerende kan vælge at gennemføre uddannelsen som samlet forløb eller som enkeltfag. Ved tilmelding til 'samlet forløb' omfatter tilmeldingen samtlige studieaktiviteter (inkl. prøver) på det pågældende studieår. Ved tilmelding til enkeltfag omfatter tilmeldingen det eller de ønskede enkeltfag (inkl. prøven/prøverne heri).

Stk. 3. HD 1. del udgør i alt 60 ECTS og omfatter:

- Et antal fag på hver mindst 5 ECTS-point, i alt svarende til 50 ECTS-point.
- Et afsluttende projekt svarende til 10 ECTS-point.

Projekt

§ 36. HD 1. del afsluttes med et tværfagligt gruppeprojekt. Formålet med projektarbejdet er at udvikle den studerendes evne til at anvende relevante teorier, modeller og metoder ved løsning af ofte komplekse erhvervsøkonomiske problemstillinger.

Valgfag

§ 37. De studerende skal i løbet af HD 1. del have to valgfag på i alt 10 ECTS. Valgfagene er placeret i 3. og 4. semester. Valgfagene bygger for de flestes vedkommende oven på obligatoriske fag fra HD 1. dels 1. og 2. semester. Der udbydes i øjeblikket 7 valgfag på HD 1. del. Kursusbeskrivelserne findes i det elektroniske kursuskatalog.

Uddannelsens struktur

§ 38. De enkelte kursers omfang i undervisnings-ECTS og deres placering på uddannelsen fremgår af nedenstående oversigt. Kursusbeskrivelserne findes i det elektroniske kursuskatalog: <http://kursuskatalog.cbs.dk>. Direkte links findes i oversigten over de prøver, der indgår i uddannelsen, jf. § 40.

1. semester	2. semester	3. semester	4. semester
Erhvervsøkonomi* 10 ECTS	Samfundsøkonomi 10 ECTS	Erhvervsret 5 ECTS	Projekt 10 ECTS
		Erhvervsøkonomisk Metode 5 ECTS	
Dataanalyse 5 ECTS	Erhvervsøkonomi* 5 ECTS	Valgfag 5 ECTS	Valgfag 5 ECTS
Samfundsøkonomi			

*) Erhvervsøkonomi udgør ét samlet kursus på i alt 15 ECTS.

Forudsætningsbindinger

§ 38A. Det er en forudsætning for at kunne tilmelde sig prøven i det afsluttende projekt, jf. 36, at den studerende har været tilmeldt de i § 40 øvrige nævnte prøver. Det er desuden en forudsætning for at kunne tilmelde sig prøven i det afsluttende projekt, at den studerende som minimum er tilmeldt eksamen i eventuelle ikke beståede prøver, jf. § 40.

Stk. 2. For at blive indstillet til udprøvning i et valgfrit fag, skal man have kendskab til det fagligt relaterede obligatoriske fag, og som minimum være tilmeldt eksamen i en ikke bestået prøve i det fagligt relaterede obligatoriske fag.

Stk. 3. For studerende med enkeltfagstilmeldinger gælder, at de forventes at have kompetencer svarende til de relaterede fag.

Undervisningsformer

§ 39. Undervisningen på HD 1.del er baseret på teorigenngang med eksempler fra den studerendes egen virkelighed og selv læring gennem case- og projektarbejde. Undervisningsformen varierer fra fag til fag, men vil i de fleste tilfælde være en vekslen mellem storholdsforelæsninger og holdundervisning på mindre hold.

Prøver

§ 40. Uddannelsen omfatter nedenstående prøver. De enkelte prøvers læringsmål og eksamensbestemmelser findes i det elektroniske kursuskatalog: <http://kursuskatalog.cbs.dk>. I oversigten nedenfor er der indsat direkte links til de enkelte prøver.

For studerende på ordinært forløb gælder følgende prøveformer:

Prøvens navn	Placering	Prøveform	Bedømmelsesform	Intern/ekstern prøve	ECTS	Vægt
Erhvervsøkonomi	1.semester	Skriftligt produkt udarbejdet hjemme	Bestået/ikke bestået	Intern		
Erhvervsøkonomi	2. semester	Mundtlig stedprøve	7-trins-skala	Ekstern	15	1
Dataanalyse	1.semester	Skriftlig stedprøve	7-trins-skala	Intern	5	1
Samfundsøkonomi	2.semester	Skriftlig stedprøve	7-trins-skala	Ekstern	10	1
Erhvervsret	3.semester	Skriftlig stedprøve	7-trins-skala	Intern	5	1
Erhvervsøkonomisk metode	4.semester	Skriftlig stedprøve	7-trins-skala	Intern	5	1
Afsluttende projekt	4.semester	Mundtlig prøve på baggrund af skriftligt produkt	7-trins-skala	Ekstern	10	1
Valgfri kurser, hvoraf man skal vælge 2 valgfag á 5 ECTS:						
Strategi	3. semester	Skriftlig stedprøve	7-trins-skala	Intern	5	1
Dataanalyse II	3.semester	Mundtlig stedprøve	7-trins-skala	Intern	5	1
International Økonomi og Business	3. semester	Skriftlig stedprøve	7-trins-skala	Intern	5	1
Udvidet erhvervsret	4.semester	Skriftlig stedprøve	7-trins-skala	Intern	5	1

Serviceøkonomi	4.semester	Mundtlig stedprøve	7-trins-skala	Intern	5	1
Offentlig økonomi	4.semester	Skriftlig stedprøve	7-trins-skala	Intern	5	1
Supply Chain Management	4.semester	Mundtlig stedprøve	7-trins-skala	Intern	5	1

For studerende på det Accelereret (1-årigt) forløb gælder følgende prøveformer:

Prøvens navn	Placering	Prøveform	Bedømmelsesform	Intern/ekstern prøve	ECTS	Vægt
Erhvervsøkonomi	1.semester	Skriftligt produkt udarbejdet hjemme	Bestået/ikke bestået	Intern		
Erhvervsøkonomi	2. semester	Mundtlig stedprøve	7-trins-skala	Ekstern	15	1
Dataanalyse	1.semester	Skriftlig stedprøve	7-trins-skala	Intern	5	1
Samfundsøkonomi	2.semester	Skriftlig stedprøve	7-trins-skala	Ekstern	10	1
Erhvervsret	2.semester	Skriftlig stedprøve	7-trins-skala	Intern	5	1
Erhvervsøkonomisk metode	2.semester	Mundtlig stedprøve	7-trins-skala	Ekstern	5	1
Afsluttende projekt	4.semester	Mundtlig prøve på baggrund af skriftligt produkt	7-trins-skala	Ekstern	10	1
Strategi	1. semester	Mundtlig prøve på baggrund af et skriftligt produkt	7-trins-skala	Intern	5	1
Udvidet erhvervsret	2.semester	Skriftlig stedprøve	7-trins-skala	Intern	5	1

Forudsætninger for indstilling til prøver: obligatoriske aktiviteter

§ 40A. Ved følgende prøver er der obligatoriske godkendelsesopgaver eller krav om aktiv undervisningsdeltagelse, jf. § 5. De nærmere bestemmelser er angivet i den relevante kursusbeskrivelse i det elektroniske kursuskatalog: <http://kursuskatalog.cbs.dk>.

Prøvens navn	Semester	Antal opgaver der skal godkendes / type undervisningsdeltagelseskrav (fremlæggelse, seminar mv.)
Samfundsøkonomi	2. semester	2 ud af 3 opgaver skal være godkendt for at kunne indstille sig til prøven

Krav til beståede eksamener og prøver

§ 41. Hver prøve skal bestås for sig.

Kapitel 6

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 42. Nærværende studieordning gælder for studerende, der påbegynder uddannelsen pr. 1. september 2013 eller senere.

Stk. 2. Den hidtidige 2012-studieordning ophæves pr. 1. september 2013.

§ 43. Studerende, der er påbegyndt uddannelsen efter 2012-studieordningen eller som i medfør af overgangsbestemmelserne deri er overført til 2012-studieordningen, overføres til nærværende studieordning, således at den resterende del af uddannelsen færdiggøres efter 2013-studieordningen.